

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1026

Vragen van het lid **Van Ojik** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de uitspraak van Merkel dat «een compromis van alle kanten nodig is» over het rechtsstaatmechanisme ter bescherming van de rechtsstaat in de EU-begroting* (ingezonden 2 december 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 7 december 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de uitspraak van Duitse Bondskanselier Merkel dat «een compromis van alle kanten nodig is» over het rechtsstaatmechanisme om een overeenkomst te bereiken over de meerjarenbegroting en het herstelfonds?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het geen optie is om Polen en Hongarije tegemoet te komen met een compromis waarbij het reeds aangepaste rechtsstaatmechanisme nog verder afgezwakt zou worden, aangezien respect voor de rechtsstaat een fundamenteel onderdeel is van het EU-verdrag?

Antwoord 2

Het kabinet zal zich op alle niveaus blijven inzetten voor behoud van het bereikte onderhandelingsresultaat en er op blijven toezien dat geen afbreuk wordt gedaan aan de conclusies van de Europese Raad van 17-21 juli jl. Daarbij zal het kabinet blijven benadrukken dat het bereikte onderhandelingsresultaat tussen het Duitse EU-voorzitterschap en het Europees parlement over de MFK-rechtsstaatverordening voor Nederland de ondergrens is. Overigens is het kabinet niet van mening dat met het bereikte onderhandelingsresultaat sprake is van een afgezwakt compromis. Het kabinet is hierover positief. Zoals toegelicht in een brief aan uw Kamer d.d. 12 november 2020 (Kamerstuk 21 501–20, nr. 1622) wordt nu voor het eerst een directe

¹ Politico, » Merkel says «all sides» must make compromises to break budget deadlock», 30 november 2020, <https://www.politico.eu/article/angela-merkel-all-sides-must-make-compromises-to-break-budget-deadlock-over-rule-of-law/>

koppeling gelegd tussen de ontvangst van EU-middelen uit het MFK 2021–2027 en het Herstelinstrument (*Next Generation EU*) en de eerbiediging van de rechtsstaat. Er is naar het oordeel van het kabinet met dit onderhandelingsresultaat sprake van een voldoende sterke en effectieve conditionaliteit t.a.v. rechtsstatelijkheid conform de Nederlandse inzet.

Vraag 3

Bent u nog steeds van mening dat het bereikte akkoord over het rechtsstaatmechanisme de ondergrens is voor Nederland?² Zo ja, heeft u contact gehad met het Duits EU-voorzitterschap om deze positie duidelijk over te brengen? Heeft u daarbij aan andere lidstaten duidelijk gemaakt dat, net als het Europees parlement, het bereikte akkoord voor Nederland de ondergrens is?

Antwoord 3

Ja, het bereikte onderhandelingsresultaat tussen het Duitse EU-voorzitterschap en het Europees parlement over de MFK-rechtsstaatverordening is voor het kabinet de ondergrens. In alle contacten, op alle niveaus, wordt dit door Nederland voortdurend benadrukt.

Vraag 4

Bent u bereid om u nogmaals publiekelijk uit te spreken tegen iedere afzwakking of heropening van het bereikte akkoord en wilt u andere landen die hechten aan het rechtsstaatmechanisme vragen om zich bij deze oproep aan te sluiten voorafgaand aan de Europese Raad van 10 december 2020?

Antwoord 4

Ja. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Indien Polen en Hongarije niet bereid zijn om hun blokkade bij de meerjarenbegroting op te heffen, bent u dan bereid de optie op tafel te leggen dat de besluitvorming over de meerjarenbegroting en het herstellfonds op basis van nauwere samenwerking, conform artikel 20 Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 326 tot en met 334 Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), zal plaatsvinden? Zo ja, welke stappen gaat u hiertoe ondernemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Het Duitse EU-voorzitterschap heeft de leiding over het proces en bekijkt in samenwerking met de Europese Commissie de opties om uit de huidige impasse te komen. Het is nu niet aan Nederland om opties op tafel te leggen of om inhoudelijk vooruit te lopen op eventuele voorstellen van het Duitse EU-voorzitterschap of de Europese Commissie. Het kabinet zal zich op alle niveaus blijven inzetten voor behoud van het bereikte onderhandelingsresultaat en er op blijven toezien dat geen afbreuk wordt gedaan aan de conclusies van de Europese Raad van 17-21 juli jl. Daarbij zal het kabinet blijven benadrukken dat het bereikte onderhandelingsresultaat tussen het Duitse EU-voorzitterschap en het Europees parlement over de MFK-rechtsstaatverordening voor Nederland de ondergrens is.

Vraag 6

Bent u bereid deze vragen één voor één te beantwoorden voorafgaand aan het plenair debat over de Europese top van 10 en 11 december?

Antwoord 6

Ja.

² Zie stenogram Mondeling Vragenuur van dinsdag 17 november 2020, Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 25: «Voor Nederland geldt ook dat die uitkomst, dus de uitkomst van dat overleg tussen het Duits voorzitterschap, de Commissie en het Europees parlement, echt de ondergrens is.»